Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го ТРАВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 11, 1983 No. 87. VOL. XC.

Американські робітники розглянуть резолюції в обороні України

Ню Йорк, Н.Й. (ПС ІСНО). — Від часу вибору нової Координаційної Ради ІСНО керівні органи цієї Ради проявляють щораз більшу активність, як у внутрішньо-українському житті, так і в зовнішній ділянці.

Прикладом вияву зовнішньої діяльности може бути включення американської профспілки автомобільних робітників до оборони прав України.

Як уже повідомлялось в пресі, Координаційна Рада ІСНО виготовила зміст резолюції, в якій звертається увагу американського робітництва на існування невільничої праці в СССР, порушення національних і людських прав України, совєтським режимом та осудження зорганізованим робітництвом існуючого стану в СССР. Завдяки зв'язкам Ярослава Стасика, цю резолюцію повністю прийняла Екзекутива юнійного відділу ч. 160, її затвердили Загальні збори цього відділу та переслали до резолюційної комісії в централі спілки. Цю резолюцію комісія опублікує в книжці резолюцій та представить конвенції спілки в Далласі, Тексас, до затвердження.

Подібним виявом діяльности ІСНО серед американського робітництва було використання „Українського Тижневика" з дня 20-го березня ц.р., присвяченого жертвам Великого голоду в 1932-33 роках.

За допомогою Я. Стасика тридцять поодинокі частини цього числа „Українського Тижневика" були репродуковані та поширені серед юнійних лідерів. Багато з них були потрясені отриманими інформаціями, а один з найбільш активних лідерів, Том Келлі, за порадою Я. Стасика сам виготовив резолюцію в обороні людських прав з наголосом на порушення цих прав в Україні, та від свого відділу подав до включення її в книгу резолюцій конвенції спілки.

Рочестер приготовляє вшанування жертв Голоду

Рочестер, (І. Д.). — Ще 24-го березня ц.р. створено Комітет, до якого ввійшли представники різних громадських організацій та окремі члени Відділу УККА. З членів Комітету створена комісія, яка має зайнятися організаційними та технічними справами підготовки відзначення одної з найбільших трагедій українського народу.

Плян відзначення складається з двох частин. Перша — для українців 12-го червня, яка буде складатися з соборної Панахиди, україномовного промовця-свідка та дослідника і автора праці (англомовної і українською про причини і розмір московського злочину), д-ра Василя Гришка. Він також матиме інтерв'ю з представниками американської преси, радіо та телевізії. На закінчення також підготовляється спеціяльна мистецька програма.

У неділю, 29-го травня, заходами Фонду Катедри Українознавства та Комітету Оборони Українських Політв'язнів буде передана година спеціяльної радіопередачі українською і англійською мовами про голод в Україні в 1932-33 роках.

Друга частина відзначення 50-річчя голоду в Україні призначена для неукраїнців на 9-го вересня (п'ятниця). Має бути маніфестація з відповідними гаслами і віче на Сівік Сентер Пляза, де головним промовцем має бути один з політичних діячів Америки.

Комісія вживає заходів, щоб організувати інтерв'ю американської преси і телевізії з особами, які були свідками голоду в Україні. Також організувати виставку документів голоду і по можливости поширити англомовну літературу про голод.

Поставлять п'єсу „Виставка" в Ню Йорку

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 14-го травня ц.р., відбудеться тут в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вулиця, прем'єра комедії пера Лариси Кукриців-Лисняк в англійській мові п.н. „Виставка".

Ця оригінальна одноакто ва комедія про музейного куратора, який стоїть перед рядом рішень у справі мистецьких виставок, буде виведена в англійській мові під режисурою Володимира Лисняка, а в ній будуть виступати члени Сценічно-музичної мистецької групи УНС-УІА: Віктор Фурманець, Ксеня Мокрівська, Юрій Рубчак, Ярослав Шуль, Богдан Андрусишин, Ірена Паславська і Мелянія Грибович. Продюсером постановки є Юрій Клапіщак. П'єса написана спеціяльно для новоствореної мистецької групи УНС-УІА її мистецьким керівником Ляриcою Кукрицьою-Лисняк, яка відома із своїх виступів в американській телевізії, тепер посвятилася вишколові нової групи молодих українських любителів театрального мистецтва. Вона плянує осінню виставити другу п'єсу п. н. „Поновлення", в якій буде порушена актуальна тема конфлікту двох світів — українського і американського.

Прем'єра комедії „Виставка" запланована на 14-го травня ц.р. відбудеться о год. 8-ій вечора і її спонзорує Український Народний Союз і Український Інститут Америки. Після прем'єри перекуска. Побажані датки — 6 дол. За ближчими інформаціями можна звертатися до Марти Кордуби, УНС (201) 451-2200 або (212) 227-525.

Українсько-Американські Ветерани з'їжджаються у Філядельфії

Філядельфія, Па. — Чергова конвенція Українсько-Американських Ветеранів відбудеться у Філядельфії в днях 24, 25 і 26-го червня 1983 року. Ця 36-та з черги конвенція буде проходити у Філядельфія Сентер готелі при 1725 Кеннеді Булевард рівночасно з 10-ою конвенцією членів-жінок.

В програмі передбачені перші наради в п'ятницю по полудні, 24-го червня, а вечером товариська зустріч. Наради будуть продовжуватися цілу суботу, 25-го червня. Увечері запланований святочний бенкет із запрошенням нового проводу, а відтак буде забава.

Товариство Українсько-Американських Ветеранів мало свою першу конвенцію у Філядельфії ще в 1948 році. Тоді українці, які служили в американському війську в часі Першої і Другої світових воєн, створили свою організацію, маючи спільні зацікавлення та спільні спомини. До сьогодні чисельно організацію поповнюють новими ветеранами з тих, що служили у збройних американських силах в Кореї і В'єтнамі.

Зацікавлені особи можуть писати до організаційної комісії 36-ої конвенції на руки голови Степана Шегди, 234 Laveer St. Philadelphia, Pa. 19120.

ЗАКЛИК

КРАЙОВОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ В ЗСА ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ В 1932-33 РОКАХ У СПРАВІ ДНЯ МОЛИТВИ

Українці Америки!

Дозволяємо собі пригадати українському громадянству, що Собор Єпископів Української Православної Церкви, на чолі з Блаженнішим Митрополитом Мстиславом, проголосив провідну неділю, 15-го травня 1983 року, Днем молитви за спокій душ понад сім мільйонів українців, які загинули найжорстокішою повільною голодовою смертю, спричиненою пляново зорганізованим і переведеним насильно московсько-большевицьким режимом в Україні великим голодом в 1932-33 роках.

В дусі національної солідарности й українського християнського екуменізму долучилися до дня молитви й інші українські Церкви. Зокрема ієрархія Української Католицької Церкви у З'єднаних Стейтах Америки, на чолі з Митрополитом Стефаном Суликом, **видала відозву до своїх вірних, щоб усі вони „разом з нашими православними братами"** молилися „у святу неділю, 15-го травня 1983 року" за спокій душ померлих наших братів і сестер, а одночасно апелюють до нас, щоб усі ми благали „Всевишнього про кращу долю для українського народу".

Приємно нам ствердити, що й українські євангелики, на чолі з пастором Володимиром Боровським, візьмуть участь у молитовному здвизі, що відбудеться в Українській Православній Церкві св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., під проводом Блаженнішого Митрополита Мстислава, в неділю, 15-го травня 1983 року. Початок Божественної Літургії в Церкві-Пам'ятнику Жертвам голоду о год. 9-ій рано, а Соборна Панахида о год. 11-ій перед полуднем. **Просимо українські ветеранські й молодечі організації** взяти участь з своїми прапорами в Соборній Панахиді.

Крайовий Громадський Комітет апелює до всього українського громадянства взяти участь у всенародньому дні молитви. Проситься всіх, хто має змогу, прибути особисто з родинами до Церкви-Пам'ятника в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. Всіх інших українців просимо взяти участь у Божественних Літургіях у своїх місцевих церквах, щоб творити одну молитовну родину, бо голодом були замучені наші батьки, матері, брати й сестри по крові. Одночасно просимо всіх зложити свої щедрі пожертви на діяльність Крайового Громадського Комітету, щоб можна було якнайгідніше „згадати самим і пригадати іншим" злочини окупаційного московсько-большевицького режиму супроти українського народу.

В рамках всенародного Дня молитви в Савт Бавнд Бруку буде влаштована жалобна академія-концерт в Українському Культурному Центрі, що розпічнеться о год. 3:30 по полудні. Квитки вступу слід набувати в Консисторії Української Православної Церкви.

У святу неділю, 15-го травня 1983 року, нехай не буде нікого серед українців, хто у своїх молитвах не згадав би душі замучених страшним голодом в Україні 50 років тому.

За Крайовий Громадський Комітет:

проф. д-р **Петро Стерчо** — голова,
д-р **Анатолій Лисий, Валентина Кузьмич, Уляна М. Дячук,** д-р **Роман Ричок, Наталія Даниленко, Евстахія Гойдиш** — заступники голови;
д-р **Наталія Пазуняк** і **Дмитро Фурманець** — секретарі

Появилася „Українська бібліотека" М. Тарнавської

Філядельфія, Па. — Такий заголовок має методичний посібник для практичної організації українських громадських бібліотек, що його опрацювала Марта Тарнавська.

Посібник цей є першою спробою подати фахову допомогу організаторам і керівникам українських бібліотек і вся увага його на практичних, не теоретичних питаннях. Зупинившись коротко на завданнях громадської української бібліотеки та передумовах для її організації, авторка розглядає в деталях основні функції бібліотечної роботи, такі як комплектування книжкового фонду, каталогізація та клясифікацію книг, обслуговування читачів та пропаганду бібліотеки і книги.

Значне місце в посібнику займають пропоновані таблиці клясифікації з методичними вказівками і прикладами, абетковий покажчик предметних рубрик, що є водночас предметним покажчиком до таблиць клясифікації, приклади каталожних карток та — спертий на стандартну бібліотечну практику в Україні та в Америці — українсько-англійський та англійсько-український словник бібліотечних термінів. Посібник має друковану обгортку та титульну сторінку і 205 сторінок, що є копіями чіткого машинописного тексту. Примірники посібника виготовляються на замовлення: зацікавлені особи можуть отримати примірник, оплачуючи кошти публікації та поштої пересилки в сумі 15 дол. Під цю пору існує покищо тільки десять примірників посібника, а тираж першого видання обмежений до 50 нумерованих примірників.

Зацікавлені можуть писати на адресу: Marta Tarnawsky, 6509 Lawnton Ave., Philadelphia, Pa. 19126.

„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ" В НЮАРКУ

Ньюарк Н.Дж. — Заходами 86-го Відділу Союзу Українок Америки в п'ятницю, 13-го травня ц.р., в залі української православної церкви св. Вознесіння, при 650-652 Ірвінгтон авеню в Мейплвуді, буде висвітлений документальний фільм продукції Славка Новицького п.з. „За стерном долі". Нарратором у фільмі виступає фільмовий і телевізійний артист українського роду Джек Пеленс (Палагнюк). Зміст фільму, що його фінансував УНСоюз, це історія української еміграції, її вклад і досягнення в українське і американське суспільно-громадське й культурне життя.

АВТОМОБІЛЬНА КОМПАНІЯ Крайслер, яка свого часу позичала з федеральної каси гроші щоб рятуватись перед банкрутством, сьогодні є одною з тих компаній, які найскорше перебороли труднощі. Керівник корпорації Лі Аякокка заявив кореспондентам, що компанія ще в цьому тижні сплатить федеральній касі першу рату звороту, в сумі 400 мільйонів долярів.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС В ТРАВНІ ПІД ЗНАКОМ ДЕЛЕҐАТІВ 30-ОЇ КОНВЕНЦІЇ

В травні цього року припадає перша річниця 30-ої Конвенції УНС, яка відбулася минулого року в тижні від 24-го до 28-го травня, у Рочестері, Н.Й., з участю 398 делегатів, 26-ти членів Головного Уряду і семи почесних членів Головного Уряду.

Для відповідного гідного підсумку цього першого року по 30-ій Конвенції Організаційний Відділ УНС звернувся окремим листом до всіх учасників 30-ої Конвенції, пригадуючи їм, що бути делегатом на Конвенції є не тільки почестю, але і обов'язком — постійно дбати про розвиток УНСоюзу. Такий розвиток можна запевнити головно організуванням нових членів, без яких немає майбутности жадна установа. Тому, підсумовуючи перший рік по 30-ій Конвенції, Головна Канцелярія УНС закликає всіх делегатів придбати в травні бодай одного члена, як „символ" того, що буде згодом їх більше. Також вислано листи з апелем до всіх членів Головного Уряду включно з почесними членами.

В минулому конвенційному році 253 делегати, згідно з правилом, виконали своє зобов'язання супроти Союзу і придбали 1,751 членів; але 145 делегатів, на жаль, нових членів не придбали. Тепер є час це занедбання направити. Всі бо ми повинні дбати про ріст рідної установи. Конвенція, як знаємо, була коштовою — виплачено на неї понад 350,000 долярів. Якщо ж говорити про біжучий рік, то за перше чвертьріччя в організаційну працю включилося 132 делегати, які за цей час збагатили УНСоюз на 392 нові члени. Прізвища делегатов й делегатів, які придбають у травні „символічного члена", будуть проголошені на сторінці „Трибуни УНСоюзу".

Організаційний Відділ УНС

ЛИВАНЦІ ПОГОДИЛИСЬ НА ПРОЄКТ ДОГОВОРУ

Париж, Франція. — Проєкт угоди між Ізраїлем і Ливаном про виведення ізраїльських військ з Ливану на кордоні між цими двома країнами був підписаний минулого тижня в наслідок понад чотирьох місяців переговорів, які закінчилися успішно.

В останній стадії переговорів посилену участь взяв державний секретар Джордж Шулц. Залишається ще питання виведення з Ливану військ Сирії, що є ключевим для встановлення миру на Близькому Сході.

Але зараз же після завершення переговорів і, здавалось би загального погодження, прем'єр-міністер Ливану Шафік аль-Ваззан, який весь час мав серйозні побоювання щодо умов договору, раптом заявив Шулцові, що проєкт договору має стільки концесій з боку Ливану, що він не може погодитися на них. Аль-Ваззан далі заявив, що тягар, який повинен нести Ливан на довгій дорозі до миру занадто великий. Офіційні особи повідомляють, що це вже третій раз прем'єр-міністер Ливану прогрожує залишити переговори і тим самим прирікає мирну місію Шулца на невдачу.

Дорадник Шулца цю ситуацію представив так: „Ливанці погодилися на кожний пункт за пунктом, але тепер стоять перед прийняттям проєкту в цілому. Я думаю, вони втомилися, налякані сирійським тиском і їм надоїли ізраїльські вимоги".

Вкінці під час перерви у розмові між Шулцом, його помічником Филипом Габібом і Ваззаном ливанська сторона погодилася прийняти проєкт в цілому.

Після закінчення переговорів на Близькому Сході Шулц відлетів до Парижу, висловивши надію, що мир буде досягнуто.

У світі

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ, розлючений на Іран за заборону комуністичної партії в цій країні та вигнання 18-ох „дипломатів", запідозрених в шпигунстві, обвинуватив Іран і його мусульманські власті в застосуванні репресивних заходів колишнього шаха і в інспірованій американцями протисовєтської кампанії. Стаття в центральній газеті „Правда" і заява офіційного агентства ТАСС називають ці дії Ірану „зухвалими і цілком безпідставними" та „злобною провокацією".

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ Сандро Пертіні розпустив у середу, 4-го травня, парламент після невдачі політичних партій утворити новий вже 43 післявоєнний уряд. Відходячий прем'єр-міністер Амінторе Фанфані повідомив у п'ятницю, що нові вибори відбудуться 26-27-го червня, рік наперед від запляннованого терміну.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ШВЕЦІЇ Ульоф Пальме зустрівся в Стокгольмі з послом Совєтського Союзу Борисом Панкіном в четвер, 5-го травня, на прохання посла, який передав Пальме совєтську відповідь на шведську ноту відносно порушень совєтськими підводними човнами шведських територіяльних вод. В цей час, як Пальме зустрічався з Панкіном, шведські військові кораблі і гелікоптери посилено розшукували нових порушників шведських територіяльних вод.

АСИСТЕНТ СЕКРЕТАРЯ Державного департаменту Вілліям Снайдер заявив, що З'єднані Стейти Америки не видаватимуть візи особам, які приїжджатимуть до ЗСА, для того, щоб здобути нелегальним способом прецизну американську технологію, чи пляни як її продукувати. Снайдер не скривав факту, що, наприклад, Совєтський Союз й інші країни Варшавського Пакту намагаються здобути американську технологію, щоб опісля примінити її для військових цілей.

ПРИБЛИЗНО 400 КОЛИШНІХ членів і прихильників вільної профспілки „Солідарність" в Польщі різними шляхами прибули до З'єднаних Стейтів Америки і тут отримали політичний азиль та право перебування, — заявив речник Державного департаменту Аллен Ромберг. Він при тому підкреслив, що немає жадної домовлености між Вашингтоном і Варшавою про прийняття колишніх членів „Солідарности" до ЗСА, особливо тих, які були покарані чи сиділи в ізоляційних таборах в Польщі. Згаданих 400 отримали право перебування на індивідуальній базі. Враховуючи членів їхніх родин, це число збільшилося до 1,100 осіб.

МОСКВА КРИТКУЄ ПОЛЬСЬКОГО ПОЛІТИКА

Варшава, Польща. — Совєтський Союз гостро скритикував високого урядовця режиму Войцеха Ярузельського, чим вніс нову непевність у політичне становище Польщі.

Совєтський журнал „Новое время" спрямував свою критику проти заступника прем'єр-міністра Мєчислава Раковського, яка була найгострішою від часу введення військового стану 17 місяців тому. Добре поінформовані джерела Варшави говорять, що критика Москви була основною причиною відкладення на невизначений час давно вже очікуваної зустрічі керівництва польської комуністичної партії, яка мала відбутися наступного тижня, щоб обговорити ідеологічні різниці.

Совєтський тиск є одним з елементів польського політичного життя разом з постійно тліючою боротьбою за владу в рядах правлячої комуністичної партії, поверненням до активного життя опозиції на вулицях польських міст і ролею Католицької Церкви, а також недалеким приїздом Папи Івана Павла II. Всі ці елементи разом утворюють неспокійний і мінливий непевний стан.

„Новое время", політично-ідеологічний журнал, який виходить на багатьох мовах заявив, що польський тижневик „Політика", засновоаний Раковським реагує „алергічно" на справжній соціялізм". Стаття, яка критикує також інших польських урядовців, розглядається як посилення впливу „твердолобих" просовєтських елементів у польській комуністичній партії, які стараються чинять опір так званим „економічним реформам" генерала Ярузельського. В той час, як справжня боротьба за владу проходить при зачинених дверях і добре охоронюваним фасадом, дипломати повідомляють, що в лоні польської правлячої верхівки кипить фракційна боротьба за владу.

У додатку до військовиків, згрупованих навколо генерала Ярузельського, ця верхівка включає побічну силу або „цивільних", які об'єднуються навколо Раковського. Потім іде група просовєтських „твердолобих" таких як Тадеуш Грабскі, старі кадровики як Стефан Ольшовскі, партійні групи з власними інтересами і сили безпеки, які самі також можуть розділитися на декілька фракцій.

Ривалізація і сварки між окремими групами в самій партії посилилися в останній час у наслідок нової хвилі масових демонстрацій робітників, які відгукнулися на заклик підпілля „Солідарности". Лех Валенса, як відомо, заявив, що він може приєднатись до підпільної групи спілки.

В Америці

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик мала заявити, що частина членів Палати Репрезентантів воліла б бачити в Ель Сальвадорі марксистський уряд, замість теперішнього, прихильного до американської політики. В інтерв'ю, яке було опубліковане в аргентинським щоденнику, Киркпатрик мала заявити, що також Аргентина повинна мати демократичний уряд, замість військового режиму, який з року на рік обіцяє перевести демократичні вибори і дозволити політичним партіям вільно змагатися за впливи в країні. Джоен Дікі, речник місії ЗСА до ОН заявила, що вона нічого не знає про цитоване інтерв'ю, а амбасадор Киркпатрик перебуває тепер у Лос Анджелесі, де вона виступить з промовою перед членами Ради для світових проблем.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ, ПІДТРИМУЮЧИ становище Адміністрації у справі Центральної Америки, знову закликав до об'єднаної дії в цьому районі світу, загроженого Совєтським Союзом, Кубою і місцевими марксистами, яких підтримують морально і матеріяльно дві згадані країни. При тому Буш критикував становище деякої частини демократів, речником яких являється сенатор з Коннектикату Кристофер Додд. На думку віцепрезидента під час кожної кризи обидві палати Конгресу повинні виступати сконсолідовано і радше допомагати Урядові мирно полагодити справу, як загострювати її своїми непередуманими виступами. Буш порівняв теперішню кризу в Центральній Америці до кризи на Кубі в 1962 році і підкреслив, що тоді республіканці, які були в опозиції, повністю підтримували президента Джана Кеннеді.

СПЕЦІЯЛЬНА ФЕДЕРАЛЬНА комісія, яка на місці перевіряла знищення малого міста Коалінга в Каліфорнії ствердила, що землетрус спричинив шкоди на приблизно 31 мільйона долярів. В місті були цілковито знищено: 533 приватні і публічні доми і 214 підприємств вартости 25,126,000 долярів.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН, який перебував в довшій поїздці по кількох стейтах заявив еспаномовній публіці в Тексасі, що було б непрощеним злом, коли б З'єднані Стейти Америки допустили тепер до комуністичних впливів в Центральній Америці, і закликав слухачів допомагати Урядові здержати похід „ворогів демократії". Президент підкреслив, що загроза комунізму в Центральній Америці є дуже реальною і вона повинна стати викликом для кожного громадянина цієї країни, який тепер комунізм загрожує безпосередньо.

НЮЙОРКСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, які борються проти наркоманії, вшанували в середу, 4-го травня ц.р., Першу Лейді Ненсі Реген, яка прибула на коротко до Ню Йорку і особисто відібрала грамоту подяки від керівників так званого Фінікс Гавзу. Як відомо, Н. Реген відбула декілька довших подорожей до різних стейтів ЗСА, а навіть взяла особисту участь у телевізійній програмі з метою захоронити молодь перед наркотиками. „Я знаю, що це не є легко позбутися навички, — заявила Перша Лейді кореспондентам, — але я вважала, що молодим людям треба допомогти відзискати їхнє нормальне життя". Після офіційної церемонії вручення грамоти відбувся парадний обід в її честь, який приніс 400,000 долярів чистого доходу для Фінікс Гавзу.

МІСЬКІ ЗДОРОВЕЛЬНІ чинники в Ню Йорку змагаються з хворобою німецької віспи (джерман мізелс), яка поширилася у компанійному будинку Мануфакчурерс Гановер траст. Серед 35-ох осіб, які вже захворіли цією недугою є вісім вагітних жінок, для яких ця хвороба є особливо загрозливою, бо вона перекидається на ненароджених дітей, які приходять на світ каліками. Служба здоров'я доражує вагітним жінкам негайно повідомити про хворобу своїх лікарів. Щеплення усіх 5,000 робітників у будинку коштуватиме 10,000 долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важливе визнання американського Президента

У середу, 4-го травня ц. р. президент Роналд Реґен зробив важливу заяву в справі американської мілітарної допомоги антикомуністичному рухові в Нікараґуа. Говорячи про досі засекречену допомогу антисандіністичним борцям, президент Реґен назвав їх „борцями за свободу", тому що вони борються проти „Уряду, який був створений пострілом з дула рушниці". Ця боротьба, — продовжував Реґен, — ведеться проти тих, які „зрадили революційні принципи", тим самим кладучи знак запиту над леґальністю мілітарно-тоталітарного режиму в Манаґуа, столиці Нікараґуа.

З якої речі вони (сандіністи) можуть вважати себе законом встановленою владою, коли ввесь народ у Нікараґуа домагається права вибирати такий уряд, якого він собі бажає", — сказав Президент. Він також твердив, що „борці за свободу" почали боротися проти уряду щойно тоді, коли цей саме уряд скасував вибори й інші громадські права.

Як відомо, допомога Америки нікараґуанським повстанцям досі була диктована виключно бажанням Америки припинити масове постачання комуністичної зброї з Нікараґуа до Сальвадору.

Але остання заява президента Реґена вперше виявила, що Адміністрація таки змагає до зміни теперішнього уряду в Нікараґуа і тому допомагає тим патріотичним групам, які намагаються повалити сандіністичний уряд.

У тому самому часі американський амбасадор до ОН, Джин Киркпатрик, — в обширному інтерв'ю з кореспондентом арґентинського щоденника „Клярін", гостро осудила режим у Нікараґуа, як „антидемократичний" і „прокомуністичний". Вона далі твердила, що Нікараґуа, є „каналом" для перепачкування зброї й іншого мілітарного приладдя з Куби, СССР і комуністичних сателітів Східньої і Центральної Европи.

Заяву президента Реґена викликало рішення конґресової Комісії в справах розвідки, яка запропонувала заборону фондів для Сі-Ай-Ей, що досі давала засекречену допомогу нікараґуанським борцям за свободу.

Президент Реґен і всі члени його Адміністрації є надзвичайно огірчені рішенням згаданої Комісії. Один з найближчих асистентів президента Леррі Спікс заявив:

„Своєю акцією Комісія ніби хоче зменшити значення цієї політики ЗСА, яка змагає до унеможливлення доставки комуністичної зброї до Сальвадору, що її постачають уряди в Нікараґуа, Кубі і СССР". Л. Спікс теж твердив, що так виглядає, що згадана Комісія нібито „не має нічого проти того, щоб комуністи вживали Нікараґуа, як виходову базу своїх збройних нападів на країни Центральної Америки".

На закінчення, президент Реґен сказав, що „крок цієї Комісії" — це дуже небезпечний прецедент, що нарушує його відповідальності як голови держави, надані йому Конституцією".

Є надія, що Конґрес не піде за рішенням цієї Комісії і що Конґрес не зв'яже Урядові руки у такій важливій справі, як оборона периферійних країн, незалежність і демократична система яких є в інтересах Америки.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірника даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ЩО КРИЄТЬСЯ ЗА ПРОЄКТОМ ЗАКОНУ?

Ню йорк. (Пресова служба ЗП УГВР). — У „Радянській Україні" з 12-го квітня ц. р. як і у всій совєтській пресі, опубліковано „проєкт закону СРСР про трудові колективи і „підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями". Проєкт закону має три розділи і 23 статті. Рішення в цій справі прийняла Президія Рерховної ради СССР, на внесок Ради міністрів СССР і ВЦРП. В статті 1-ій „Загальних положень" трудовий колектив визначується як „об'єднання всіх працівників, які здійснюють трудову діяльність на державному, громадському підприємстві, в установі, організації, в колгоспі та іншій кооперативній організації". Їх завдання: „під керівництвом організації КПС здійснювати економічні, соціяльні і політичні функції, спрямовані на всемірне зміцнення і розвиток суспільного ладу СРСР, соціялістичного способу життя, сприяти активній участі трудящих у виробничому, громадському і державному житті..."

В окремих статтях 2-го розділу „про основні уповноваження" визначається обов'язки трудових колективів „у забезпеченні збереження матеріяльних ресурсів" (ст. 8), „забезпеченні трудової дисципліни" (ст. 9), „у галузі впровадження у виробництво досягнень науки і техніки, розвиток творчої ініціятиви працівників (ст. 10) ітп. Зокрема говориться, що трудові колективи „здійснюють заходи по забезпеченню виконання планів, зміцненню і розвитку розрахунку; затверджують заходи по підвищенню продуктивності праці, ефективності виробництва і якості роботи" (ст. 6), „ставлять у необхідних випадках питання про притягнення до відповідальності, у встановленому порядку, працівників, винних у порушенні вимог законодавства про охорону соціялістичної власності і раціональне використання матеріяльних та фінансових ресурсів" (ст. 8), "застосовують до членів колективу за порушення трудової дисципліни заходи громадського стягнення... передають матеріяли про порушників трудової дисципліни на розгляд товариських судів", мають право звільняти, позбавляти премій ітп (ст.9)

Так, совєтська система збагатилася на ще одну „демократичну" фікцію, цілеспрямування якої — в розрахунках режиму — виходить, однак, поза її саме пропаґандивне значення. Йдеться тут про дальше поширення і посилення політики Андропова, скерованої на скріплення виробничої і трудової дисципліни", тобто на дальший утиск, зашморг і терор. При допомозі формального закону, який напевно буде прийнятий під єхидним претекстом „включення трудових колективів в управління підприємств" і інших установ, на певному низовому „компетенційному" рівні — режим виразно змагає, при допомозі самого ж суспільства, ще більше його закабалити. Здійснюється це через втягнення трудових колективів у систему діяльності карних органів, щоб, заанґажувавши їх у формально-правному відношенні, посилити діяпазон і ефективність адміністративно-поліційних і судових заходів та санкцій своїх карних, чи як їх евфемістично називають, „правоохоронних" органів. Так трудові колективи мали б право звільняти з праці, робити стягнення із заробітних платень, позбавляти премій і інших винагород, передавати в суди матеріяли про „порушників," судити „товариським судом" ітп. І водночас, для запевнення того, щоб з уповноваженнями трудових колективів" не повторилися, по далекій аналогії, подібні прецеденти, які мали місце з Гельсінкськими домовленнями — чейже дехто може потрактувати серйозно ці уповноваження і діяти згідно з його власним сумлінням і інтересом, а не як накаже партія, — у законі говориться виразно не лише про те, що трудові колективи діють „під керівництвом організацій КПРС", але й про „рішення загальних зборів (конференції), які приймають відкритим голосування більшістю голосів членів колективу присутніх на зборах (конференції)..." (ст. 21).

На практичній мові все це означає посилення режимового тиску і терору, при одночасному творенні враження і вигляду, що це здійснюється „на доручення" і „з волі" самих трудових колективів та їхніми ж руками. В тому відношенні „закон про трудові колективи" має подвійне скерування: проти цілого суспільства і проти кожного члена трудового колективу. У першому випадку „трудовий колектив" стає в загальному інструментом нового натиску і терору на громадськість. У другому — він є інструментом внутрішнього натиску і терору та шантажу на поодиноких членів того ж самого колективу, дириґованих „керівництвом партії". У психологічно-політичному сенсі це означає посилення нагнітування психози, страху і тиску та відчуття всеконтрольности, всепроникливости і всепанівности режиму. Іншими словами, йдеться тут про створення сталінсько-подібної атмосфери застрашення і непевности, при застосуванні більш софістикованих і більш рафінованих облудно-зманливих „правних" заходів і засобів, що і є прямим наслідком і функціональним виразником чисто каґебівської природи андроповського режиму. В тому відношенні цей закон є теж інтеґральною частиною репресійної політики теперішнього кремлівського керівництва і зокрема він є невіддільно пов'язаний також із загостренням карних заходів у відношенні до дисидентів (як, наприклад, стосування повторних засудів), та із загальним „удосконаленням законодавства про боротьбу з правопорушенням і злочинністю".

Як писала „Радянська Україна" з 1-го лютого ц. р., згідно з стосовними указами Президії ВР СССР, „зміни і доповнення, внесені до законодавства є спрямовані на підвищення дієвости мір кримінального покарання, забезпечення більш диференційованого підходу до правопорушників залежно від їх особи і ступеня суспільної небезпеки, а також на поліпшення практики запобігання правопорушенням і перевиховання засуджених, посилення в цій справі ролі державних органів, громадськости і трудових колективів".

„Удосконалення законодавства" передбачає не лише вищі кари, але також надає право громадській організації „скасувати умовне засудження", „збільшити максимальний строк одного року до двох років"; і стверджує також, що „новим положенням є те, що умовному звільненню з місць позбавлення волі з направленням на будови чи підприємства народного господарства не підлягають рецидивісти та інші особи, засуджені за тяжкі злочини, на яких не поширюється умовно-дострокове звільнення від покарання".

Святослав Караванський

ДРУЖНЯ БЕСІДА

ПИТАННЯ: Чи повинні наші громадські репрезентативні організації висловити своє ставлення до провокаційних процесів з порушеннями засад правосуддя на підставі наклепів КҐБ, що сьогодні мають місце у ЗСА?

ВІДПОВІДЬ: Я гадаю, що свята повинність організацій, які беруть на себе місію репрезентувати українців, реагувати на кожну провокацію КҐБ, хай як хитро і підступно сплетену, спрямовану кінець-кінцем проти цілої української еміґрації.

Підступности КҐБ немає меж. Воно використовує у боротьбі проти українців свою випробувану зброю: наклеп. Наклеп КҐБ спрямований нібито проти окремих осіб, іноді навіть маломомітних людей. Це зроблено, щоб провокативні звинувачення мали більше правдоподібности. Але за цими „вірогідно" зфабрикованими звинуваченнями стоїть далекосяжна мета — розгромити усю українську еміґрацію, випробувавши свою наклепницьку „тактику" на окремих українцях, литовцях, естонцях. Звинувачення у антижидівських акціях, що його „адоптувало" КҐБ виявилося дуже ефективним і знайшло підтримку у легковірів.

Я ознайомився з трьома справами так званих „воєнних злочинців" — це справи Івана Демянюка, Богдана Козія, та Сергія Ковальчука. І у всіх трьох „справах" виразно проглядають елементи фабрикації, наклепу та кривосвідчень. І на розгляді цих справ порушувано принципи демократичного правосуддя.

Москві йдеться не про покарання воєнних злочинців, а про випробування своїх наклепницьких засобів: чи вдасться переконати американців у вірогідності їхніх звинувачень? Практика показала, що вдається. Отже КҐБ тепер постачатиме „справи" сотнями на всіх тих, хто проти світової „людської форми" на чолі з комуністичною Москвою.

Я не знаю, чи здають собі з цього справу провідники наших організацій але з їхньої байдужости та іґнорування наклепницьких процесів, виходить, що не здають.

Якщо у демократичній країні може статися засудження невинних, то в цьому окрім КҐБ та його адептів у ЗСА будуть винні також і керівники „високих організацій, які не роблять жадних кроків до припинення та викриття провокацій.

Хай же не сподіваються ті, хто очолює громаду, що за їхньої „каденції" станеться покарання невинних, що історія пробачить їм їхню байдужість та бездіяльність. Цього не буде. Правда рано чи пізно випливе на поверхню. А лжепророкам і лжепровідникам історія забезпечить ту славу і той „респект" на який вони заслуговують.

В СССР творять „антисіоністські комітети"

Київ, УССР — Київська газета „Радянська Україна" надрукувала у виданні з 27-го квітня ц. р. інформацію совєтського пресового агентства ТАСС про те, що 21-го квітня відбулись збори представників ряду громадських організацій, на яких було розглянуто ініціятиву „групи радянських громадян про створення Антисіоністського комітету радянської громадськости". Де ці збори відбулися, у якій місцевості, в інформації не говориться, але натомість згадується, що „на підтримку цієї пропозиції виступили представники громадських організацій, відомі в країні і за рубежем учені, діячі культури, представники робітничого класу і колгоспного селянства".

Газета пише, що на адресу ініціятивної групи після опублікування в пресі звернення надійшли численні листи і телеграми, в яких „гаряче підтримується ідея створення Антисіоністського комітету радянської громадськости і висловлюються численні побажання взяти участь в його роботі".

Агентство ТАСС подає також прізвища осіб, які очолили згаданий „Антисіоністський комітет". Його очолив „герой Радянського Союзу" генерал-полковник Д.А. Драгунський. Першим заступником голови був „обраний" доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки РСФСР С.Л. Зівс, черговими заступниками: заступник директора видавництва АПН М.Б. Крупкін, завідуючий відділом „Літературної Газети" доктор економічних наук І.П. Беляєв, письменник Ю.А. Колесніков.

Вище наведена інформація ТАСС свідчить про започаткування нової посиленої кампанії проти „сіоністів" в СССР, тобто проти свідомого жидівського елементу.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ великою більшістю голосів схвалила резолюцію, яка закликає уряди З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу, двох суперпотуг, щоб вони шляхом переговорів погодились на замороження нуклеарної зброї. 278 конґресменів голосували за резолюцією, а 149 вважали що така резолюція є передчасною. Дискусії в цій справі велися на форумі Палати Репрезентантів 45 годин. Дуже часто дискусії були дуже гарячі, бо демократи не погоджувались з пропозиціями республіканців, які за всяку ціну хотіли спершу не допустити до схвалення резолюції, а потім домагалися, щоб резолюція визначила час, як довго повинно тривати таке замороження, чого вони остаточно вже в останньому дні добилися.

Іван Кедрин

ХТО НАС РЕПРЕЗЕНТУЄ?

У проголошеному в „Свободі" (ч. з 30-го квітня ц. р.) тексті листів, якими обмінялися голова Громадського Комітету для вшанування жертв Великого голоду проф. Петро Стерчо й екзекутивний віцепрезидент УККА ред. Ігнат Білинський знаходимо одно речення, яке належить радше до ділянки гумористики, як політичної проблематики. Читаємо там: „Єдиною центральною репрезентацією українців у ЗСА є Український Конґресовий Комітет Америки, в системі якого є дотепер усі крайові українські самостійницькі організації, включно з тими, які оформили „Комітет за правопорядок..."

Якщо автор тієї заяви склав її з тактичних причин, як діялектичний фоєрверк, то не можна мати до нього претенсій. УККА формально існує, 27 установ і організацій, які вийшли із залі пленарних засідань XIII Конґресу формально з УККА не виступили. Але, якщо автор тієї заяви вірить дійсно в те, що сказав і написав, то він цілком відірваний від дійсности. УККА в його теперішній структурі і теперішньому персональному складі не репрезентує цілої громади. УККА не є абстрактним поняттям. УККА складався і складається з організацій, що їх репрезентують живі люди. До XIII Конґресу УККА репрезентував українську громаду у ЗСА. Перед американськими властями за своїм статутом, дарма що й тоді не зискав собі великої поваги і признання в американській державній верхівці, яскравим доказом чого було повідомлення головного предсідника УНСоюзу, а не президента чи Канцелярії УККА, про приїзд Валентина Мороза і передача його під опіку УНСоюзу. Тепер же, після XIII Конґресу і після поверх цілого ланцюга помилок і жалюгідної наклепницької кампанії органів Визвольного Фронту, треба сумніватися, чи УККА репрезентує навіть ввесь Визвольний Фронт. Бож говорити з будь-котрим із видатніших діячів УВФ про кампанію Екзекутиви УККА проти церковних ієрархів, про тон і зміст пресових органів УВФронту, про становище верхівки УККА до справи відзначення роковин Великого голоду — то наші розмовці або здвигають безсильно раменами, або розводять руками або просто заявляють: „Я на це не маю впливу і з цим не погоджуюсь..."

Теперішня Екзекутива УККА чи пак той чинник, якому вона повинується і за диктатом якого вона веде свою політику, вманеврувала себе в ситуацію, в якій вона не тільки перестала репрезентувати всю українську громаду в ЗСА, але засіяла глибокий фермент у власних партійних рядах. Це не пусте слово, бож надрукований у філядельфійській „Америці" звіт з останнього засідання Крайової Ради виявив таку взаємосуперечність поглядів присутніх членів Крайової Ради, однопартійців, що сам головуючий Ігнат Білинський покликався на Соломона, який тільки міг би „розібратись" в отому хаосі. Глибокий фермент в таборі Визвольного Фронту і на недавніх Загальних зборах нюйоркського Осередку СУМ, де, всупереч становищу Номінаційної комісії, появилися дві листи і на одній з тих лист пропущено прізвище довголітнього і для тієї організації молоді безумовно заслуженого діяча, видатного члена УВФронту. Не дивниця, що той діяч вийшов із залі і головуючий не перевів взагалі виборів тільки відклав Збори.

Авторитарна система, побудована на дисципліні членства, що має слухати і виконувати накази, ніде й ніколи не була вічною. Скорше чи пізніше вона відштовхувала членів, які мали трохи більше критицизму чи пошани самі до себе самого, чи таки краще розуміли дійсність і її потреби — в даному випадку дійсність в Україні і у вільній громаді в діяспорі, яка вимагає єдности на базі плюралізму, демократії і

(Продовження на ст. 4)

Яр Климовський

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР „ЗАГРАВА" В ГАЛИЧИНІ

(З приводу 30-річчя смерти сл. п. Володимира Блавацького)

I.

Вліті 1931 року, об'їжджаючи Волинь із театром Олександра Залевського, гурт акторів із-за виникнення відносин, що не сприяли праці, покинув свого керівника та з кінцем серпня переїхав до Сокаля, де вже 2-го вересня того ж року зорганізував там театральний ансамбль під адміністративним керівництвом Івана Волощука.

Новостворений ансамбль зразу почав своє турне по Галичині, тим більше, що з репертуаром не було ніяких ускладнень. У початках репертуар був цей сам, що в Залевського, хіба що в самій обсаді роль були незначні зміни, та Володимир Шашаровський, що ще в Залевського поставив „Воєнного похресника" і „Пана Твардовського", наладнав усе як слід. Ансамбль починав свої виступи в поодиноких місцевостях звичайно „Грицем" або „Хмарою" Суходольського. Між іншим у цій п'єсі знаменитою Настусею була Клавдія Кемпе. Уміжчасі Шашаровський готував „Ромео і Юлія" Ґалана і „Для щастя" Пшибишевського.

У складі цього театрального ансамблю були. Анна Істоміна Зманчинська, подружжя — Клавдія і Лавро Кемпе, Теодозія і Максим Опарі, Ліна Іванчук, Володимир Шашаровський, Роман Тимчук, Анатоль Радванський; невдовзі дійшли Людмила і Василь Сердюки. Ці всі особи творили майбутній зав'язок „Заграви". Їх слід вважати її основоположниками.

У листопаді того ж року приїхав цей театральний ансамбль до Перемишля, в якому до нього пристав Олесь Степовий, з дружиною Марією, талановитий актор і режисер. Крім цього він був спосібним журналістом, мав навіть поетичний талант і добре перекладав із мов — польської, німецької і російської. Згодом цей ансамбль прийняв назву „Український Театр „Заграва".

Автор оцих рядків, заанґажований в Тернополі на посаду адміністратора „Заграви" пригадує собі, що крім згаданих, були це в театрі крім подружжя Марії й Олеся Степових — Нюра Цісик, Надя Хренівська, Юрій Кононів, Данилко, Роман Зелез.

Найбільш замітною п'єсою тодішнього репертуару була — „Поїзд мариво" Рідлея, чим звичайно театр починав свої виступи в поодиноких місцевостях. У цій п'єсі визначився Олесь Степовий, звернула на себе увагу теж його дружина Марія. Подобались публіці ще „Легкодушна сестра" і ревю „Крізь рожеві окуляри", монтаж слова, пісні і танку О. Степового. Він теж був дуже добрим конферансьє програми. Чужа публіка залюбки йшла на „Гриця", „Запорожця" й взагалі на народні п'єси. „Касу" приносила жидівська п'єса „День і ніч" Анського. Патріотично настроювала молодь п'єса з болгарських визвольних змагань — „За друзі своя". Між іншим народно-побутові п'єси режисерував Лавро Кемпе.

Уміжчасі театр значно поширив свій репертуар, придбав нове сценічне оформлення, важкі котари, які, освітлені, викликали добрий сценічний ефект, більше костюмів, потрібну буфаторію. У Винниках пристав до нас Амврозій Недоля-Маруненко, майстер предметів сценічної обстановки, незлий характерний актор. У театрі була п'ятичленна оркестра.

У той час, ніде правди діти, найкращим українським театром був Театр ім. І. Тобілевича. Суперничали з ним — Театр під директурою Йосипа Стадника й очевидно якоюсь мірою намагалась тодішня „Заграва", та суперництво цей театр витримав щойно згодом.

У серпні 1933 року зустрів „Заграву" великий удар. Помер на сухоти Олесь Степовий. З його смертю наступив упадок театру — мистецький і матеріяльний. Та доля всміхнулася до цього завзятого та відданого мистецтву гурту, бо вже у вересні приходять до „Заграви" з театру ім. І. Тобілевича — режисер Володимир Блавацький, актор і маляр-декоратор Леонід Боровик й актори Богдан Паздрій і Володимир Королик, рік пізніше Ганна Совачева і Леся Кривіцька з чоловіком, у міжчасі дійшли Євген Курило, Ярослав Пінот-Рудакевич, й інші в 1935 році прийшли Віра і Євген Левицькі. Аж до фузії з театром ім. І. Тобілевича, Віра Левицька грала головні ролі, М. Степова в деяких п'єсах теж грала головні ролі.

З приходом В. Блавацького до назви театру впроваджено деяку зміну, так, що нова назва звучала: Український Молодий Театр „Заграва".

З вересня 1933 року почалася нова фаза розвитку „Заграви".

Ось передо мною одна із театральних програмок — з вистави „Тарас Шевченко" Зенона Тарнавського. Програмку-книжечку оформив Ярослав Пінот-Рудакевич. Згідно з нею, (з цією програмкою) репертуар театру від 3-го вересня 1933 року в хронологічному порядку був такий: „Мужчина з минулим" — комедія Арнольда і Баха, „Несподіванка" — драма Розтворовського, „Буріданових осел" — комедія Флера та Каяви, „Батурин" — історична драма Б. Лепкого в сценічній перерібці Л. Лісевича, „Земля" Василя Стефаника, „Тарас Бульба" — історична драма за Гоголем, „Будівничий Сольнес" — драма Г. Ібсена, „Гетто" — драма Г. Гаєрманса, „Птах" — комедія Ю. Шанявського, „Рай без жінки" — комедія Ю. Скружного, „Шан-Тонг" — сенсаційний сценічний репортаж Кервуда, „Св'яте полум'я" — п'єса С. Моґема, „Ой, не ходи, Грицю"..." М. Старицького (в новій інсценізації). „Крамарі слави", — комедія Паніоля, „Ой, Морозе, Морозенку!" — історична п'єса Григора Меріям Лужницького, „Стефко", — комедія Діваля, „Маріюс", — комедія Паніоля, „Дума про Ничая", — історична драма Гр. Меріям-Лужницького, „Гарно вшитий фрак", — комедія Дреґелі, „Обітована земля", — драма О. Олеся (на тлі відомої трагедії родини Крушельницьких), „Голгота", — релігійна містерія, „Рожевий шлях" — комедія В. Катаєва, „Камо грядеши", — історична драма в двох частинах; I частина „Вініцій і Лігія", II частина „Смерть Нерона" — цілість ув інсценізації Гр. Меріям-Лужницького, „Тарас Шевченко" — драма З. Тарнавського, „Слово о полку Ігоря" — історична п'єса Гр. Меріям-Лужницького.

Як бачимо Театр „Заграва" має свого драматурга в особі Григора Меріям-Лужницького, до речі, як водиться у великих театрах. Згодом цей драматург інсценізував ще Шевченкову „Тополю", написав історичну п'єсу за думою про Почаївську Божу Матір — „Зоря над Почаєвом" та ще декілька цікавих сценічних текстів.

(Продовження буде)

Св. п. Софія Татомир

Св. п. Софія Татомир

У п'ятницю, 11-го березня 1983 року, після короткої недуги серця, в Бакс Кавнті шпиталі в Брістолі, Па., померла Софія Татомир, вірна дружина свого мужа Олександра, любляча матір двох дочок Христини Мельник з мужем Андрієм, Олександри Городиської з мужем Романом та сина Остапа з дружиною Христиною і бабуня п'ятьох внучат.

Спочила походила із стародавнього шляхетського роду, коріння якого сягає княжих часів. Народилася вона 29-го травня 1915 року в історичному Спасі, біля Старого Самбора на Бойківщині, в колишньому осередку білохорватських князів і наших владик. Її батьки Антін Терешкевич і мати Евфрозина Мартинюк мали семеро дітей, яким дали виховання в строгій дисципліні, релігійній побожності й глибокій любові до рідного краю.

Після закінчення народної школи в Старому Самборі, не маючи спроможности навчатися в державних школах під шовіністичною владою Польщі, що від 1920 року по кінець вересня 1939 року безправно окупувала західньоукраїнські землі, вона присвятила свої педагогічні здібності нашим малятам в українських дитячих садках, працюючи доривочно в управлінні Митрополичих дібр в Перегінську.

За совєтської влади і нової окупації Галичини большевицькими наїздниками, в 1939 - 1941 роках вона почала працювати учителькою в рідному селі Спасі, Лінині й Ясениці, де вона була під пильним і кривавим оком НКВД, що переслідувало її разом з родиною за її приналежність до ОУН і широко розгорнену пластову й громадську діяльність за попередніх хазяїнів нашої землі у поверсальській Польщі. У 1942 році, коли йшли нові „визволителі", цим разом зі заходу, одружившись з Олександром Татомиром, що був в той час директором середньої окружної Сільсько-Господарської Школи в Топільниці на Старосамбірщині, з великою посвятою допомагала мужеві виховувати українську молодь. У 1944 році, незабаром після народження першої дочки Христини, разом з іншими у „Великому Ісході" була примушена покинути рідні землі і по довгій мандрівці через Закарпаття, Словаччину, Мадярщину й Чехію опинилася в Австрії, спочатку в Штрасгофі, згодом в Ст. Ґеорґен біля Зальцбургу, де з мужем зразу включилася в релігійне й національне життя української скитальської громади. За той час всю її родину большевицькі посіпаки вивезли на Сибір, де вона серед злиднів і знущання на каторжних роботах відбула десятирічний „строк покарання," а після звільнення „ласкаво" дозволено їй поселитись у східніх областях України в Слов'янську, далеко від рідної оселі. Прибувши до ЗСА у 1948 році разом з мужем і дочкою Христею замешкала у Філядельфії, де народився їхній син Остап, а згодом родина переїхала в Еджелі, біля Брістолю, Па., де прийшла на світ дочка Олександра, й тут з родиною й сусідами — шваграми Любою й інж. Ярославом Татомирами вона прожила до своєї несподіваної смерти.

Маючи змалку основне релігійне виховання, в такому ж дусі вона разом з мужем виховувала й своїх дітей, давши їм патріотичне виховання в Пласті, високу освіту і цупке пов'язання з рідною Церквою. Після одруження дочок і сина й побільшення сім'ї з приходом на світ п'ятерох внучат, вона раділа життям, дітьми внуками, часто-густо відвідувала їх в ЗСА й Канаді, де вони поселились по виході з-під рідної стріхи. Сама вона не стояла осторонь від церковного й громадського життя, була співосновницею українсько-католицької парафії в Еджелі-Брістолі, співала в церковному хорі, брала активну участь у розбудові церковного й громадського сектора свого місця замешкання й поза ним. Разом з іншими раділа усіма позитивними проявами нашої громади, сумуючи з приводу неполадок серед неї. Була членом СУК — „Провидіння", ОУА — „Самопоміч" й Т-ва „Бойківщина" у Філядельфії та СУА — 11-го Відділу ім. кн. Ольги в Трентоні, Н.Дж. Підтримувала тісний контакт зріднею в Україні та посилала їй посилки з Америки. Важко переживала смерть рідного брата, який після сибірського заслання помер в Україні. У товариському й приватному житті була незвичайно ввічливою і милою до всіх, що її знали. Її соціяльне й товариське вироблення, лагідна й вирозуміла на все вдача, як і гарний фізичний вигляд додавали їй особливого чару. І за ці прикмети усі її любили й поважали та ставили іншим за приклад для наслідування. Члени родини, друзі й приятелі та співробітники справили Їй по смерти гідні й величаві похорони.

Похоронні обряди розпочались у вівторок, 15-го березня, в 7.30 год. вечора в похоронному домі Кошек-Портера в Трентоні, Н.Дж. Парастас і Панахиду за спокій її праведної душі відправив парох церкви св. Йосафата, якої Спочила була довголітнім членом, о. митрат д-р Василь Макух. Співав хор під керівництвом Івана Головка й Макаря Копаниці. Порядкову службу ніс голова Відділу УККА в Трентоні Андрій Галайдіда.

У вічну мандрівку Спочилу прощали: голова 11-го Відділу СУА Ярослава Лабка, віддавши зворушливими словами останній салют Спочилій, як прикладній союзянці, українській матері й бабуні та громадській робітниці. Не менше зворушливо прощались з Покійною членкині того ж Відділу СУА, склавши мовки символічні живі квіти у підніжжя домовини. Від дирекції ЗУАДК-у прощальні слова сказав д-р Іван Скальчук; від Головної Управи Т-ва „Бойківщина" — мгр Мирон Утриско; від нюйоркського Відділу того ж Т-ва — мгр Микола Турецький. Іванна Петик з Філядельфії, давня приятелька Спочилої й хресна мама Лесі Городиської, попрощала Софію від себе й товаришок.

У середу, 16-го березня, після Панахиди в похоронному закладі й Заупокійного Богослуження в парафіяльній церкві, яку відправив і під час прощальної проповіді добрим словом згадав Покійну о. парох В. Макух, тлінні останки повезено на цвинтар Пречистої Діви Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, де над відкритим родинним гробом останні прощальні слова сказала Бронислава Петик з Монтреалю, громадська діячка й теща Христі. Опечатанням гробу й тужливою піснею Богдана й Лева Лепкого „Журавлі", яку проспівав Іван Головка з присутніми, — біля ста осіб, — закінчився життьовий шлях св. п. Софії Татомир.

На Заупокійній тризні, що відбулася після похорону в авдиторії парафії св. Йосафата в Трентоні, що нею проводив Андрій Мельник, про Спочилу згадували ще у своїх прощальних словах: о. митрат д-р В. Макух, Оксана Бережницька з Баффало, патріярхальна діячка й родичка Софії, Іван Р. Костюк від Пластової Організації і як колишній виховник дітей Спочилої на терені діяльности пластової станиці в Трентоні. Від родини подякував усім Роман Городиський. Тризну підготовили Ярослава Лабка й Богданна Осадца у дружній співпраці членок СУА і приятелів родини Спочилої. Молитвою за Покійну й піснею „Вічная пам'ять" закінчилися похоронні обряди св. п. Софії Татомир, яка, за словами поета, „мала серце й вміла глядіти у серця ближніх".

Іван Р. Костюк

АЛЬМАНАХ НА 1984 РІК

Як і кожного року, у цьому часі редакція щоденника „Свободи" розпочинає підготовчу працю на майбутнім Альманахом-Календарем, що в 1984 році буде мати своєю головною темою 90-річчя Українського Народного Союзу. Вже тепер просимо авторів, які бажають бачити свої статті, есеї, оповідання, поезії, художні нариси чи репортажі надрукованими в „Альманаху УНС 1984", готувати такі матеріяли. Реченець надіслання їх до редакції „Свободи" - не пізніше 15-го червня цього року. — Ред.

Загальні збори УККА Відділу в Ню Гейвені

Ню Гейвен, Конн. (М.Я.)- В суботу, 23-го квітня ц.р., відбулися тут Загальні збори Відділу Українського Конгресового Комітету в Ню Гейвені. Зборами проводила Президія: д-р Ярослав Туркало—предсідник, інж. Йосиф Собко—секретар.

Після заслухання звітів з діяльности Управи Відділу Збори уділили абсолюторію та висловили признання за проведену работу, а потім вибрали нову Управу, переобираючи — з малими змінами—дотеперішніх членів.

Склад нової Управи: голова — д-р Михайло Снігуровив; заступник голови—проф. Іван Телюк; заступник голови—д-р Ярослав Туркало; секретар—Гнат Андрусишин; касир—Петро Слюсаренко; референт Народного Дому—Василь Добчанський, імпрезовий референт—Роман Попель; члени: Стефан Данів, Григорій Ґіна, Василь Мельник, інж. Роман Гижий і мгр Мирон Мельник; Контрольна комісія: Володимир Береза, Василь Гачкевич, Олександер Ґоїк; Товариський суд: мгр Олег Микетей, Осип Кузьо й інж. Йосиф Собко.

Н.Н

У ТРЕТЮ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого й Незабутнього
МУЖА, БРАТА й ВУЙКА

бл. п.

ЯРОСЛАВА КОСАНОВСЬКОГО

відбудеться

в суботу, 14-го травня 1983 р., о год. 10:30 ранку

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на гробі Покійного на цвинтарі в Бавнд Бруку

та

в суботу, 28-го травня 1983 р., о год. 8-ій ранку

відправлена буде

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

за спокій Його душі
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

ІВАННА — дружина
ІРЕНА — сестра
ОРЕСТ — сестрінок з Родиною

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої і Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

СТЕФАНІЇ ЛОПАТЯК з ТЕРЛЕЦЬКИХ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

ЗА СВІТЛУ ДУШУ ПОКІЙНОЇ

в суботу, 14-го травня 1983 року
в церкві Матері Божої Неустаючої Помочі
в Сан Дієґо, Каліфорнія

Просимо Родину, Приятелів, Знайомих помолитися за душу Спочилої.

Муж — ВОЛОДИМИР
Син — НЕСТОР
Внучка — МОТРЯ
Сестра — ІРЕНА ВАРИВОДА з Родиною
Брат — ЛЮБОМИР ТЕРЛЕЦЬКИЙ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що в п'ятницю, 15-го квітня 1983 р. упокоїлась в Бозі

бл. п.

МЕЛАНІЯ з ТАТАРИНСЬКИХ ВОРОБЕЦЬ ГОХ

проживши 89 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ були відслужені в п'ятницю, 22-го квітня 1983 р. Похоронена на цвинтарі Mt. Olive, Queens, N.Y.

Залишила в смутку:
сина — НЕСТОРА з Родиною
Ближчу і дальшу Родину

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що дня 5-го травня 1983 р. з Волі Всевишнього відійшов у Вічність, проживши 75 років,

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, КУЗИН І СВАТ

бл. п.

ЕМАНУЇЛ ПРИТУЛА

нар. 2-го лютого 1908 р. в селі Тадані, біля Кам'янки Струмилової, довголітній оргнізатор і директор Маслосоюзу в Україні і громадський діяч в Балтиморі, Мд.

ПАНАХИДА — у неділю, 8-го травня 1983 р., о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Lily and Zeiler, Eastern Avenue and Bank Street, Baltimore, Md.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 9-го травня 1983 р., о год. 10-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Арх. Михаїла, а відтак на парафіяльний цвинтар.

У глибокому смутку:

дружина — АННА
донька — МАРІЯ
син — ТАРАС з дружиною МАРСІ
донька — ІРЕНА з мужем АНДРІЄМ ПЕТРІНОЮ
внуки — БОГДАН, ОЛЕКСАНДЕР, МАРКО, НІНА, МАРКІЯН, ХАРИТЯ І ДЕНИС
кузини:
ОЛЕКСАНДЕР І МАРІЯ МОТИЛЬ з Родиною
ОЛЕКСА НАКОНЕЧНИЙ
свати:
ДАНА І ДЖОРДЖ СИМОНЕТТА
НАТАЛКА І БОГДАН ПЕТРІНИ

Замість квітів, просимо складати датки на Український Гарвард, Т-во Св. Софія і будівельний фонд церкви св. Арх. Михаїла.

Замість квітів на далеку могилу моєї МАМИ

сл. п.

Юстинії із Заборських Гулей

складаю 50.00 доларів на УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ „МАРІЙСЬКОГО ЦЕНТРУ" в Дейтоні, Огайо.

МАРІЯ СТЕФАНІВ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що 10 січня 1983 року, у Сан Франсіско, Кал., з Волі Всевишнього по короткій і тяжкій недузі, відійшов у Вічність наш найдорожчий Син, Батько, Брат і Дідо

Сл. п.

ЯРОСЛАВ БЛИЩАК

Народжений 29 листопада 1925 року в Стрию, Зах. Україна, бувший воїн 1-ї Дивізії Української Національної Армії, активний член Українського Визвольного Фронту, знаний церковний і громадський діяч серед української громади в Сан Франсіско.

ПОДЯКА

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку всім, що своєю участю у похоронних відправах звеличали пам'ять Покійного і віддали Покійному останню прислугу.

Щиро дякуємо нашим Приятелям і Знайомим за вислови співчуття у нашому великому горю і усім, які відвідували хворого вдома і в шпиталі.

Сердечно дякуємо Всеч. о. Л. Корчинському, пароховi української католицької церкви Непорочного Зачаття у Сан Франсіско за відвідування Покійного під час його хвороби і уділення Св. Тайн, відправлення Панахид, заупокійної Св. Літургії і похоронних відправ.

Щира подяка Всеч. о. І. Лукашеві, пароховi Карпато-руської церкви у Сан Матео за участь у відправленні заупокійної Св. Літургії.

Спеціяльна подяка Всеч. о. д-рові Крилошаниновi А. Микиті, першому пароховi церкви Непорочного Зачаття у Сан Франсіско, з яким Покійний тісно співпрацював, за відправу панахид і похоронних відправ, а особливо за зворушливі слова про Покійного під час заупокійної Св. Літургії, який приїхав із Арізони, щоби відпровадити Покійного на вічний спочинок.

Близькому другові Покійного, Миколі Кісь і його дружині Стефанії за їхню щиру допомогу під час хвороби Покійного, які не жаліли ні часу, ні труду, а завжди у кожній хвилині були готові з допомогою і розрадою у важких хвилинах.

Щиру подяку складаємо церковному хорові української православної громади церкви Св. Михаїла у Сан Франсіско, що своєю участю у панахиді звеличали пам'ять Покійного.

Щиро дякуємо другові П. Якимову із Льос-Анджелес за прощальні слова від Проводу О.У.Н. та від А.Б.Н. якого Покійний був головою у Льос-Анджелес.

Щиро подяка Предсідникові Української Народної Помочі п. В. Мазурові за телеграму із висловами співчуття для дітей і родини Покійного, яку відчитав п. І. Поліщук голова ООЧСУ у Сан Франсіско.

Щиро дякуємо нашому краянові другові Яр. Росолі за прощальні слова від О.У.В. Фр. Арізони.

Другові інж. М. Жарському за прощальні слова над домовиною від місцевих організацій у Сан Франсіско, Укр. Визвольного Фронту та СУК „Провидіння".

Щира подяка відділові Українського Народного Союзу, якого Покійний був довголітнім секретарем, за вінок і за вислови співчуття.

Дякуємо Панові Миколі Кісь за проведення тризни і його зворушливі слова під час тризни.

Дякуємо усім тим, що взяли участь у тризні після похоронів, яка відбулася в домі Покійного. Щира подяка [illegible] допомогу у тризні а саме: п. С. Кісь, п. М. Турчин, п. [illegible].

Ми дуже вдячні тим, хто жертвував на Служби Божі, тим хто приславі вінки [illegible], щоб пам'ять Покійного жертвували на добродійні цілі Української громади, для якої Покійний ціле своє життя щиро працював, для якої не жалів ні фондів ні часу ні труду.

Хай Всевишній Ласкавий і Милосердний Бог щедро наділить Вас усіх ласками і всім добром.

У глибокому смутку:

Дочка - ХРИСТИНА
Син — ЯРОСЛАВ з дружиною ДАЯНОЮ
Мама — СТЕФАНІЯ
Брат — ІВАН з дружиною ОЛЕЮ і дочкою ГАЛИНОЮ
Брат — ВОЛОДИМИР з дружиною ВІРОЮ і синами РОМАНОМ І ПЕТРОМ
Брат — ІГОР з дружиною ГАЛИНОЮ, дочкою ХРИСТИНОЮ і сином ПАВЛОМ
НАТАЛКА БОЛЮБАШ - дочка ІВАНА - з мужем БОГДАНОМ
Внуки — ЯРОСЛАВ І РАЄН

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК

Під час похоронів Покійного бл.п. Ярослава Блищака зібрано на добродійні цілі української громади в сумі $2070.00.

ЖЕРТВОДАВЦІ —

НА УКР. КАТ. ЦЕРКВУ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ У САН ФРАНСІСКО - Христина Блищак $100. — Е.Е. Кравчук-Віскансин $100. Д-р Ю.Н. Сороковський $50. — Дж.О. Вермонт $50. — Г.С. Галилович $30. — П.О. Шишка $30. — Родина Кладко $25. — Н.Л. Козбур $25. — М.С. Кісь $25. — В.В. Блищак $25. — І.О. Блищак $25. — Й.Л. Костів $25. — І. Пахолюк $25. — М.С. Кочан $20. — М.М. Потрогош $20. — Марія Турчин $20. — С. Кілкені $20. — Родина Болозовський $20. — Урсула Лідер $20. — М.М. Жарські $15. — Б.Г. Стеців $10. — Родина Чато $10. — В. Оренчук $10. — П.Ващук $10. — Б.П. Бері $10. — В. Загоруйко $10.

НА ООЧСУ Марія Турчин $100. - Т.М. Зубрицький $25 І. Поліщук $20. М.М. М.М. Жарські $15.

НА ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД Христина Блищак $100. — Яр. Д. Блищак $100. — Е.Е. Кравчук-Віскансин $100. — Марія Турчин $100. — П.Н. Якимів $50. — М.С. Кісь $50. — І. Пахолюк $25. — Родина Чато $10. — М.М. Потрогош $10.

З Канади - Монтреаль -

НА ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД — ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

АМЕР. ДОЛ. — І.Г. Блищак $100. — І.О. Блищак $100. — В. В. Голищак $100. — І. Г. Шнурівський $30. М. С. Шнурівський $30. — Б.Н. Болюбаш $25. — Г.О. Швець 20. — М.Г. Мисак $20. — Я.І. Глуховецький $20.

КАНАД. ДОЛ. — Ф.Н. Безпальок $30. — І.О. Плешкевич $25. — В.М. Рос $20. — Марія Грицак $20. — А.І. Доманчук $20. — М. Безпальок $20. — В.Д. Купіш $15. — С.М. Шипо $10. — А. Е. Загоруйко $10. — М.О. Чобич $10. — М.Ш. Назнвельський $10.

Мати Покійного сина сл.п. Яр. Блищака складає на пресовий фонд слідуючих часописів по $75 — Гомін України — Шлях Перемоги — і Національна Трибуна.

На Укр. Кат. Церкву Непорочного Зачаття у Сан Франсіско $730.
НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД $190
На Визвольний Фонд $990.
На О.О.Ч.С.У. $160..

Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка перед концертовою поїздкою

Вже в середині травня цього 1983 ювілейного року наша славна Капеля Бандуристів виїжджає у чергову концертову поїздку, цим разом по містах східньої частини Америки й Канади.

Вже 65 років славна Капеля Бандуристів імени Тараса Шевченка служить українському народові.

На своєму довгому тернистому шляху крізь терор большевизму, фашизму та не дивлячись на фінансові труднощі в умовах іміграції, вона єдина серед всіх мистецьких одиниць устояла і не затратилася.

Всі ми певні, що вона найбільше прислужилася у збереженні національної свідомости, особливо в підростаючого покоління українців на поселеннях.

Капеля Бандуристів, як амбасадор української культури поза межами батьківщини, постійно репрезентує українське мистецтво серед чужих народів, представляючи його красу на найвищому мистецькому рівні.

Ні одна мистецька група того роду не дістала такої високої оцінки пресової критики, яку дістала Капеля з концертів у Европі та по американських вищих школах. Так заявив імпресаріо Бум з Ню Йорку свого часу.

Подібних заслуг Капеля має далеко більше, ніж тут наведено. Ось чому вона єдина, як мистецька одиниця, була нашим урядом в екзилі нагороджена найвищою відзнакою — Хрестом Симона Петлюри.

Кожного разу, від'їжджаючи в концертову поїздку, Капеля бере на себе фінансовий риск, що може одного часу бути загрозою, і наші земляки більше не почують чарівного співу бандуристів і божественного звучання бандур.

Щоб цього не сталося, приходьте всі масово з родинами на концерти Капелі, купіть квитки вступу своїм підприємцям, знайомим чужинцям, чи навіть сусідам і ви зискаєте плеяду нових приятелів, і не тільки собі, а й цілій вашій українській спільноті, всій Україні. Ви цим допоможете виповнити залю, і преса краще напише про Капелю і наше кобзарське мистецтво, а це вже прислуга нашій поневоленій батьківщині і поштовх до визволення.

Капеля за останні роки дістала небувале поповнення молодими бандуристами та співаками і склад її сягає близько п'ятидесятьох осіб. Програма також в більшості оновлена, отже для тих, які вже слухали Капелю багато разів, це буде щось нового. Вже перші два концерти в містах Гемилтон і Китченер, Онт., показали надзвичайне захоплення публіки, як складом, так і програмою та виконанням її. На обох цих концертах Капеля удостоїлася кількаразових стоячих овацій.

Отже не пропустіть цієї виняткової нагоди послухати Капелю Бандуристів.

Капеля Бандуристів
ім. Т. Шевченка

Хто нас...

(Продовження зі стор. 2)

взаємної толеранції. Наставлення на підкорення своєму диктатові всієї громади „пер фас ет нефас" мусіло скінчитися невдачею. Така акція мусіла спричинити реакцію. І такий важкий промах, як знехтування заклику всіх Владик до єдности, заклику, що його привітав і підтримав також Патріярх, мусить захитати віру членства УВФронту у правильність і доцільність дії проводу.

Є в зацитованій вгорі заяві ще один дійсний гумористичний момент. Адже теперішні керівники УККА прийняли тезу, що українська громада в ЗСА ділиться на „янголів", якими є „більшість" з XIII Конґресу, і „дияволів", якими є „меншість". Усіх тих, які стали в опозиції, називано пристосуванцями, демолібералами, радянофілами. Відколи це автори і прихильники такої теорії перевели її ревізію і тепер називають тих, які оформились в Комітет за Правопорядок також „самостійницькими" організаціями?! Чому про це нема відповідної заяви у тому офіційному органі ООЧСУ „Віснику", який признав рацію, що як янголи не можуть миритися з діяволами, так самостійники з УВФронту не можуть миритися з радянофілами і подібною наволоччю?

Теперішній УККА не репрезентує української громади в ЗСА, не репрезентує нікого, за вийнятком свого найвужчого гуртка. Бо й вірні визнавці ідеології демократичної Української Народної Республіки не визнають такої репрезентації, яка іде рука-в-руку з авторитаристами, які договорилися до того, що духовники не мають права „втручатися" до громадських справ.

Українська громада в ЗСА опинилася без репрезентації. Але, ясно, такий стан не може тривати вічно. З кожної найвужчої сліпої вулиці завжди знаходиться вихід. Найважчі проблеми існують на те, щоб їх розв'язувати. Насправді представником української вільної громади був УНСоюз у спілці з іншими союзами. Тепер уже всі три союзи опинилися поза УККА, тільки один, найменший членством і повагою у громаді залишився йому вірний. Моральний обов'язок виповнити пустку, яка настала у репрезентації громади, спочиває на Комітеті за Правопорядок, а в ньому на союзах у справі з тими великими організованими клітинами громади, які не захотіли підкорюватися однопартійному диктатові. Яким способом виповнити цю пустку, як завести правопорядок, як осягнути її правно оформити представництво громади — це вже інша тема.

ЗАКЛИК

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ В 1932-33 РОКАХ

Пляново і жорстоко переведений московсько-большевицькою імперією-тиранією масовий голод в Україні в 1932-33 роках відібрав життя в понад семи мільйонів наших батьків, матерів, братів і сестер — старих, молодих і дітей.

Нас, нащадків жертв, тих, що вціліли, і тих, що пам'ятають, — кличе сьогодні людський і національний обов'язок довести до свідомости світу злочин супроти українського народу.

УКРАЇНЦІ МІСТА ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦЬ!

Всесторонньо підтримуючи звернення Крайового Громадського Комітету, що діє під покровом Українських Церков, закликаємо вас до масової участи в акціях, запланованих на травень-жовтень 1983 року для гідного вшанування трагічних жертв українського народу 50 років тому.

З цього приводу повідомляємо, що:

1. В неділю, 15-го травня 1983 р., в Українській Православній Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж., відбудеться всенародний молитовний здвиг поминки.

Поминальні відправи відбудуться також у всіх місцевих українських католицьких церквах Філядельфійської Архиєпархії 15-го травня 1983 року.

2. Маніфестація, щоб „згадати самим і пригадати іншим" злочини Москви в Україні відбудеться у Філядельфії в неділю, 12-го червня ц.р., о 2-ій годині по полудні на Independence Mall при 5-ій і Маркет вулицях.

В маніфестаціях візьмуть участь представники урядових чинників міста Філядельфії та Пенсильванії.

3. Всеукраїнська Маніфестація та пропам'ятний концерт (Kennedy Center) відбудеться у Вашінгтоні 2-го жовтня ц.р. Докладніші інформації будуть ще подані до відома.

4. Пропам'ятні жетони в трьох кольорах виготовляє Крайовий Громадський Комітет для розповсюдження від 8-го травня ц.р.

5. Організовано поїздку до Бавнд Бруку 15-го травня 1983 року; ціна подорожі 9 долярів від особи в обидві сторони.

Люксусові автобуси від'їжджають точно о 8-ій год. ранку

— від „Горожанського Клюбу" — 847 Френклін вул.;

— від УСО „Тризуб" — 4932 П. Брод вул.;

— від української церкви Благовіщення — Мелровз Парк.

Просимо зголошуватися в справі автобусів до 10-го травня ц.р. з оплатою на такі адреси: Крамниця „Оріон" 4925 Олд Йорк Рд., тел.: 455-9586, щодня; Висилкове Бюро Грициви 1013 П. Маршал вул., тел.: 925-8878, щодня; УНСоюз — 5004 Олд Йорк Рд. тел.: 457-5471, понеділок і середа: 5 - 7 вечора, п'ятниця — 4 - 7 веч.; д-р В. Процюк — 5211 Північ 9-та вул., тел.: 324-2960; Єфрем Ратич — 775 Північ 24-та вул., тел. 236-8926, щодня; крамниця „Мета" — 5651 П. 5-та вул., тел. 548-7313, щодня; крамниця „Дора" — УОК Центр, 700 Сідар Рд., Філядельфія, Па., тел.: 663-1166; крамниця „Космос" — 4944 П. Брод вул., тел.: 457-5664.

За Громадський Комітет для вшанування жертв голоду у Філядельфії:

Інж. П.Гурський голова — **Інж. Ю.Іхтіярів** екз. заст. голови

Інж. М. Нич заст. голови — **П.Тарнавський** скарбник

Д-р П. Клюк секретар

Річні збори Кредитівки в Бостоні

Десятого квітня 1983 року відбулись Річні збори членства Української Братської Федеральної Кредитової Кооперативи (УБФКК) в Бостоні. Хоч недавно заснована, бо в 1975 році, ця установа, не дивлячись на обставини, зуміла під повним ентузіязму керівництвом її голови, д-ра Івана С. Дідюка не лише зарепрезентувати себе як гідну повного довір'я і справно функціонуючу українську фінансову установу, але також змогла виказати незвичайну чутливість до потреб свого членства, як і до потреб всієї української громади.

Ясно складений та естетично надрукований річний звіт за 1982 рік, як і в доповненні усні звітування голови, скарбника — В.Федоріва й заступника скарбника В. Михайліва прийняли учасники Зборів (коло 60 осіб) з вдоволенням. Майже десяток дискутантів висловили подяку дирекції цієї кредитівки за повну відданости працю.

Бостонська кредитівка розпоряджає капіталом у висоті понад півтора мільйона долярів. Активних членів на день 31 грудня 1982 року було 302. Признання гідним є те, що ця українська фінансова установа пожертвувала зі свого прибутку понад 10,000 долярів на різні важливі українські цілі

Тож слушно закликав голова кредитівки у вступі до брошурки „Факти про Українську Братську Федеральну Кредитову Кооперативу" кожного українця, кожну українську сем'ю в східній частині Массачусетсу щадити, депонувати свої грошові ресурси в рідній кооперативі. Він пише: „Управа УБФКК в Бостоні просить всіх українців, що живуть в цій околиці, застановитись і добре подумати над таким явищем: за відносно короткий час, при ще не дуже значному капіталові кредитівки, ми зуміли піти назустріч фінансовим потребам багатьох українських організацій. Тож чи не варто включитись в наші ряди? Хіба ж не є промахом те, що багато наших людей складають великі суми грошей до різних банків, які заробляють на нас. Але чи бодай один з тих банків дав якунебудь суму на потреби наших церков, товариств, шкільництва?"

Збори закінчено молитвою, що її провів о. декан Петро Огірко, і постановою інтенсивно популяризувати ідею рідної кооперації.

БЙТ

ПОМИЛКИ У ПРІЗВИЩАХ

У репортажі Т. Кардашинець „Несподіванка для заслуженого громадянина" („Свобода" ч. 84, четвер, 5-го травня ц.р.) у коректі переочено помилки у двох прізвищах — головою Імпрезового комітету був мгр Іван Буртик (він же і тостмайстер); акомпаньював до співів проф. Базалa. — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

1983—ЮВІЛЕЙНИЙ РІК СТ „УКРАЇНА" ТОРОНТО

У цьому році СТ „Україна" Торонто відмічує 35-річчя свого успішного існування. Згідно з пляном Ювілейного комітету, святкування розпочалися 31-го березня ц.р., коли в Домі Т-ва відбулася товариська зустріч змагунів усіх існуючих дружин і ланок. У суботу, 23-го квітня ц.р., в свою чергу, відбули дружню зустріч колишні спортовці і члени СТ „Україна".

З нагоди ювілейного року СТ „Україна" Торонто була уповноважена Управою УСЦАК бути господарем двохрічних турнірів: 14-го травня ц.р. відбиванкових першостей УСЦАК, гри якого проходитимуть у спортових залях Раєрсон політехнічного інституту в Торонто. По закінченні ігор цього турніру в залі катедри св. Володимира відбудеться спільна вечеря для учасників, в часі якої будуть вручені дружинам-переможцям трофеї.

У днях 21, 22, 23-го травня ц.р., в залі Українського Культурного Центру відбудеться річний турнір шахового чемпіонату УСЦАК. Прийняття для учасників і роздача нагород заплановано в Домі СТ „Україна".

У суботу, 11-го червня ц.р., на площі „Сентеніял" відбудеться святкове відкриття сезону 1-ої дружини копаного м'яча.

Кульмінаційною точкою закінчення цих святкувань буде ювілейний бенкет, який відбудеться в суботу, 19-го листопада ц.р., в залі Українського Культурного Центру. Після бенкетової вечері заплановано танцювальну забаву.

З нагоди 35-річчя появиться Ювілейна книжка, в якій будуть задокументовані історія і діяльність СТ „Україна" в Торонто.

СТАРА СЛАВА НОВУ ЛЮБИТЬ

УСО „Тризуб"—„Баєрн" С. К. 2 : 1

У неділю, 17-го квітня ц.р., перша дружина УСО „Тризуб" на власній плонці при участі біля 700 глядачів, здобула дуже важливу перемогу у фіналі Східнього Дистрикту Пенсильванії за відкриту (професійну) чашу ЗСА. Як відомо, „Тризуб" здобував уже цю чашу кількакратно в 1960-х роках. Тоді перша дружина виступала в професійній Американській Лізі. Але, йдучи згідно з нашою народною приказкою — „стара слава нову любить", теперішня аматорська дружина, що в показнику табелі ігор займає перше місце, гідно наслідує своїх попередників і успішно змагається теж за цю чашу. Обидва переможні ґолі для „Тризуба" здобув Павло Ґамбаро в другій половині тієї зустрічі. При стані 2:0, в кінцевій фазі змагань, німці стрілили свого почесного ґоля.

Черговим суперником „Тризуба" в цій серії буде Ф.К. Пітсбурґ. Переможець цих змагань ввійде до міжстейтових ігор.

Ігор Конрад

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Чергові поразки київського „Динамо"

Не везе в цьому сезоні футболістам київського „Динамо". Від часу, коли керму дружини перейняв ленінградець Морозов, киявляни були еліміновані в ґрах за чашу СССР, в серіях за чашу Европи й у досі відбутих 4-ох лігових змагань в 3-ох зазнали поразок. Останні дві програли в Харкові з місцевим клюбом „Металіст" 0:2 і у себе вдома з московським клюбом „Торпедо" 0:1.

У висліді цих поразок київляни опинилися на одному з передостанніх місці вищої ліги комуно-совєтської імперії.

Подібно, як у Львові змагуни „Карпат" з обуренням прийняли росіянина-тренера Самаріна, так під сучасну пору в Києві футболісти „привітали" ленінградця Морозова. Глядачі, любителі обидвох цих відомих українських дружин, масово бойкотують московських зайд—гри проходять при майже порожніх трибунах.

У цей час, коли київляни примушені проковтувати гіркоту поразок, інші українські клюби радують своїх симпатиків гарними перемогами. „Чорноморець" Одеса останньо переміг у себе вдома московського „Спартака" 1:0 і ремісував з харківським „Металістом" 1:1, завдяки чому висунувся на 3-тє місце в показнику табелі ігор. Донецький „Шахтар" закінчив внічию 0:0 з ленінградським „Зенітом" і переміг тбіліське „Динамо" 3:2. Дніпропетровське „Дніпро" перемогло „Зеніт" Ленінград 1:0 і „Пахтакор" Ташкент 2:1.

Лідія Семенова з Києва провадить 4 : 3

У чвертьфінальній серії за світовий чемпіонат шахів, що проходить в Бад-Кіссінґені, Західня Німеччина, ввесь час веде українка Лілія Семенова, яка в 7-ій грі зазнала поразки зі своєю суперницею румункою Мурешан. Після тієї поразки Лідія провадить рахунком 4 : 3.

У цьому ж місті проходить чвертьфінал в групі чоловіків між Віктором Корчним (українсько-польського походження) і Л.Портішом з Мадярщини. Після 7-ої партії веде Корчной 5 : 2.

У чемпіонаті вищої ліги СССР після 6-ти рунд ведуть: українець Романишин і Псахіс по 3 1/2 точок з 5-ти, дальші місця займають: українець Білявський і Тукмаков по 3, Ваганян і Карпов по 3 з 6-ти рунд, Агзанов і Полугаєвський по 2 1/2 з 4-х рунд, Геллер 2 1/2 з 5-ти, Маланюк 2 з 4-ох, Айзмайпаршвілі, Лернер і Юсупов по 2 з 5-ти, Петросян 1 1/2 з 4-ох і Разуваєв, Таль по 1 4-ох.

(от)